

Bruxelles, 17. listopada 2019.
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEN 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 7. listopada 2019.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 12357/19

Predmet: Zaključci Vijeća o Povelji o temeljnim pravima nakon deset godina:
trenutačno stanje i daljnji rad

Vijeće je na sastanku 7. listopada 2019. usvojilo tekst spomenutih zaključaka kako su navedeni u Prilogu ovoj napomeni.

Zaključci Vijeća o Povelji o temeljnim pravima nakon deset godina:

trenutačno stanje i daljnji rad

UVOD

1. Vijeće podsjeća da Europska unija jest unija koja se temelji na zajedničkim vrijednostima, kao što je sadržano u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, te da se zasniva na poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava te poštovanju ljudskih prava, među ostalim prava pripadnika manjina. Te zajedničke vrijednosti na koje se oslanjaju naši demokratski i društveni modeli temelj su europske slobode, sigurnosti i blagostanja. Vladavina prava ima presudnu ulogu u svim našim demokracijama, ključan je jamac kvalitetne zaštite tih vrijednosti te su je sve države članice i EU obvezni u potpunosti poštovati¹.

¹ Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024., koji je Europsko vijeće donijelo 20. lipnja 2019.

2. Vijeće pozdravlja desetu obljetnicu dana kada je Povelja EU-a o temeljnim pravima postala pravno obvezujuća za institucije, tijela, urede i agencije EU-a te za države članice kada provode pravo EU-a. Ističe da je pravna snaga Povelje jednaka onoj Ugovorâ Europske unije te uvažava činjenicu da je Povelja jedan od najsuvremenijih i najopsežnijih pravno obvezujućih instrumenata u području temeljnih prava.
3. Vijeće pozitivnim ocjenjuje izvješće Komisije za 2018. posvećeno primjeni Povelje², kao i izvješće o temeljnim pravima za 2019.³ koje je izradila Agencija Europske unije za temeljna prava (Agencija za temeljna prava). Kao što se navodi u izvješćima Komisije i Agencije za temeljna prava, i dalje postoje izazovi u području nediskriminacije. Stoga Vijeće ponovno ističe svoju predanost mjerama za suzbijanje diskriminacije na bilo kojoj od osnova navedenih u članku 21. stavku 1. Povelje. Vijeće pozdravlja nove inicijative koje su u 2018. pokrenute radi promicanja prava iz Povelje te naglašava da je taj rad potrebno nastaviti uz snažnu predanost promicanju i zaštiti temeljnih prava te potpuno iskorištavanje potencijala Povelje.

² Dokument 10064/19.

³ Dokument 10116/19.

4. Vijeće ističe važnost sudske prakse Suda Europske unije pri tumačenju i primjeni Povelje te prepoznaje sve važniju ulogu nacionalnih sudova u osiguravanju učinkovitosti Povelje.
5. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost pristupanju EU-a Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, kao što je sadržano u članku 6. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji. Uvažava činjenicu da je cilj pristupanja ojačati zajedničke vrijednosti Unije, dodatno unaprijediti učinkovitost prava EU-a i poboljšati dosljednost zaštite temeljnih prava u Europi.
6. Budući da je temeljna prava u životima ljudi moguće ostvariti isključivo u demokratskom društvu koje se temelji na vladavini prava i ima neovisno sudstvo kao svoju ključnu sastavnicu, Vijeće pozdravlja konferenciju „Kako osigurati otpornost naših društava u promjenjivom europskom okružju – interakcija demokracije, vladavine prava i temeljnih prava” u organizaciji finskog predsjedništva 10. i 11. rujna u Helsinkiju, a u okviru koje je zaključeno da su navedene norme i vrijednosti neodvojivo povezane i uzajamno se osnažuju.
7. Vijeće pozdravlja konferencije koje predsjedništva Vijeća organiziraju na temu Povelje te sa zanimanjem očekuje predstojeću konferenciju „Povelja EU-a o temeljnim pravima kao realnost za sve: deseta obljetnica dana kada je Povelja postala pravno obvezujuća”, koja će se u organizaciji Komisije, finskog predsjedništva i Agencije za temeljna prava održati 12. studenoga 2019. Konferencija će biti pravodobna prigoda za osvrt o načinima promicanja uporabe Povelje i osviještenosti o njoj među svim dionicima u lancu njezine primjene kako bi se njezina prava u punoj mjeri mogla ostvarivati u životima ljudi.

8. Vijeće podsjeća na svoje zaključke⁴ od 9. travnja 2019. naslovljene „Prema sve održivijoj Uniji do 2030.“. Naglašava da je ostvarenje temeljnih prava, među ostalim osiguravanje poštovanja temeljnih prava navedenih u Povelji, preduvjet za postizanje ciljeva održivog razvoja i ispunjenje preuzete obveze da se nikoga ne zapostavi.

PRIMJENA POVELJE O TEMELJNIM PRAVIMA: TRENUTAČNO STANJE I

DALJNI RAD

9. Vijeće poziva sljedeće dionike da u okviru svojih nadležnosti doprinesu provedbi Povelje EU-a o temeljnim pravima te da u tu svrhu osiguraju raspoloživost dostatnih ljudskih i financijskih resursa:

⁴ Zaključci Vijeća Europske unije od 9. travnja 2019.: „Prema sve održivijoj Uniji do 2030.“ (dokument 8286/19).

Vijeće i države članice

10. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost poštovanju smjernica o primjeni Povelje, među ostalim smjernica o metodološkim koracima koje treba poduzeti radi provjere usklađenosti s temeljnim pravima u pripremnim tijelima Vijeća⁵, te navodi da je spremno razmotriti načine za djelotvorniju uporabu tih smjernica u pripremnim tijelima Vijeća, što uključuje i osposobljavanje.
11. Vijeće podsjeća na mišljenje Agencije za temeljna prava br. 4/2018⁶ o izazovima i mogućnostima za provedbu Povelje, a osobito na mišljenje br. 8 kojim se preporučuje uspostava godišnje „razmjene” o Povelji u okviru Radne skupine Vijeća za temeljna prava, prava građana i slobodno kretanje osoba. Vijeće ujedno uvažava Rezoluciju Europskog parlamenta⁷ od 12. veljače 2019. o provedbi Povelje u institucijskom okviru EU-a, a posebice činjenicu da Parlament države članice potiče na redovitu razmjenu informacija i iskustava o uporabi, primjeni i nadzoru Povelje.

⁵ Smjernice Vijeća Europske unije od 20. siječnja 2015. o metodološkim koracima koje treba poduzeti radi provjere usklađenosti s temeljnim pravima u pripremnim tijelima Vijeća (dokument 5377/15).

⁶ Dostupno na internetskoj adresi https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

⁷ Rezolucija Europskog parlamenta o provedbi Povelje Europske unije o temeljnim pravima u institucijskom okviru EU-a, 12. veljače 2019., P8_TA (2019) 0079.

12. Vijeće potvrđuje korisnost razmjene dobrih praksi o provedbi Povelje na nacionalnoj razini te među državama članicama, kao i održavanja tematskih rasprava o Povelji. Podsjeća na razmjenu mišljenja o toj temi u okviru Radne skupine za temeljna prava, prava građana i slobodno kretanje osoba tijekom finskog predsjedanja te se obvezuje nastaviti takav dijalog svake godine.
13. Vijeće sa zabrinutošću primjećuje rezultate nedavnog istraživanja Eurobarometra o osviještenosti građana o Povelji⁸ prema kojima je ta osviještenost i dalje na niskoj razini. Ujedno primjećuje da se u izvješću Agencije za temeljna prava posvećenom temeljnim pravima u 2019. ukazuje na izostanak nacionalnih politika kojima se promiče osviještenost o Povelji i njezina provedba.
14. Vijeće poziva države članice da intenziviraju svoje aktivnosti u svrhu podizanja osviještenosti te osposobljavanja u vezi s Poveljom, među ostalim za oblikovatelje politika, javne službenike i pravne stručnjake, kao i za nacionalne institucije za ljudska prava, organizacije civilnog društva i druge borce za ljudska prava. Ujedno poziva države članice da pravosuđu ukazuju na Povelju te preporučuje da se razmotri izrada i provedba smjernica i programâ osposobljavanja u vezi s Poveljom. Vijeće jednako tako ističe da je široj javnosti važno pružiti dostupne informacije o pravima sadržanima u Povelji kako bi se poticala svijest građana da im Povelja pripada.

⁸ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 487.b „Osviještenost o Povelji Europske unije o temeljnim pravima” provedeno u ožujku 2019. na zahtjev Europske komisije.

15. Vijeće potiče države članice da osiguraju usklađenost s Poveljom u nacionalnim postupovnim pravilima o pravnom nadzoru i procjenama učinka nacionalnog zakonodavstva koje potpada pod područje primjene prava EU-a. Izražava zadovoljstvo relevantnim alatima Komisije i Agencije za temeljna prava, namijenjenima pomoći državama članicama u tome pogledu te potonje poziva da se u punoj mjeri koriste tim alatima.

Komisija

16. Vijeće pozdravlja važan rad koji Komisija obavlja u okviru svoje strategije za učinkovitu provedbu Povelje o temeljnim pravima⁹. Poziva Komisiju da nastavi ulagati napore kako bi se osigurala usklađenost svih njezinih zakonodavnih inicijativa i inicijativa politika s Poveljom te da razmotri potrebu za preispitivanjem navedene strategije.

17. Vijeće poziva Komisiju da u svrhu osiguravanja poštovanja temeljnih prava u svim područjima politika nastavi provoditi i dodatno unaprjeđivati sustavne procjene učinka u području temeljnih prava za sve relevantne zakonodavne prijedloge.

⁹ Komunikacija Europske komisije od 19. listopada 2010. o „Strategiji za učinkovitu provedbu Povelje o temeljnim pravima u Europskoj uniji” (COM(2010)0573).

18. Vijeće ističe važnost europskog portala e-pravosuđa, kojim zajednički upravljaju Komisija i države članice, u promicanju podizanja osviještenosti o Povelji te njezine primjene i uporabe. Poziva Komisiju i države članice da nastave razvijati portal e-pravosuđa, među ostalim stvaranjem posebne stranice na portalu na kojoj bi države članice mogle objaviti i ažurirati svoje dobre prakse u vezi s podizanjem osviještenosti o Povelji i njezinom uporabom.

Agencija za temeljna prava

19. Vijeće pozdravlja ključnu ulogu Agencije za temeljna prava, kako je navedena u njezinoj osnivačkoj uredbi¹⁰, u osiguravanju stručnih znanja o temeljnim pravima, posebice zahvaljujući prikupljanju i analizi podataka o stanju temeljnih prava u državama članicama. Pozdravlja rad Agencije u vezi s Poveljom, posebice u smislu podizanja osviještenosti, e-alata i osposobljavanja povezanog s Poveljom. Vijeće potiče Agenciju za temeljna prava da nastavi razvijati alate i osposobljavanje namijenjene, među ostalim, pravnim stručnjacima, kao i podupirati države članice i institucije, tijela i agencije EU-a pri provedbi Povelje te promicanju kulture poštovanja temeljnih prava diljem Unije.

¹⁰ Uredba Vijeća (EZ) br. 168/2007 od 15. veljače 2007.

20. Vijeće ponovno ističe svoju spremnost da pri pripremi inicijativa koje bi mogle utjecati na temeljna prava na najbolji način iskoristi stručna znanja i podatke Agencije za temeljna prava. Podsjeća da je moguće zatražiti savjetodavna mišljenja Agencije o posebnim temama iz okvira njezinih područja aktivnosti ili o stajalištima Vijeća tijekom zakonodavnih postupaka. Vijeće poziva institucije i države članice EU-a da pri pripremi zakonodavnih inicijativa i inicijativa politika povezanih s temeljnim pravima razmotre mogućnost češće uporabe podataka koje je prikupila Agencija.
21. Vijeće podsjeća na prethodne preporuke vanjskih ocjenjivača i Upravnog odbora Agencije o potrebi za dodatnim povećanjem pravne jasnoće, djelotvornosti i učinka rada Agencije. S time u vezi ponovno ističe da će pažljivo razmotriti svaki prijedlog izmjene osnivačke uredbe Agencije¹¹ koji Komisija može odlučiti podnijeti kako bi je, među ostalim, uskladila sa zajedničkim pristupom agencijama EU-a te poboljšala njezinu djelotvornost i upravljanje njome.

¹¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 168/2007 od 15. veljače 2007.

Nacionalne institucije za ljudska prava, tijela za ravnopravnost i drugi nacionalni mehanizmi

22. Vijeće ističe da je potrebno zaštititi poticajno okruženje za neovisne nacionalne institucije za ljudska prava, tijela za ravnopravnost i druge mehanizme za ljudska prava jer imaju presudnu ulogu u zaštiti i promicanju temeljnih prava te u osiguravanju poštovanja Povelje. Potiče države članice i Komisiju, Agenciju za temeljna prava te druge institucije, tijela i agencije Unije da dodatno unaprijede suradnju s tim mehanizmima te da ih podrže u njihovim mandatima, među ostalim u provedbi i promicanju Povelje.

Civilno društvo

23. Vijeće uvažava ključnu ulogu koju organizacije civilnog društva imaju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a u promicanju temeljnih prava, među ostalim u podizanju osviještenosti o temeljnim pravima među nositeljima tih prava te u podupiranju njihovih nastojanja da svoja prava ostvare i obrane u okviru međunarodnog prava, prava EU-a i nacionalnog prava. Podsjeća na važnost uklanjanja nepotrebnih, protupravnih ili proizvoljnih ograničenja prostora civilnog društva, kao i suzdržavanja od nametanja takvih ograničenja, te potvrđuje da je transparentno, dostatno i lako dostupno financiranje ključno za organizacije civilnog društva. Vijeće sa zanimanjem očekuje nastavak zakonodavnog rada na novom Fondu za pravosuđe, prava i vrijednosti.